

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΝΑΟΙ

ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΟΔΗΓΗΤΡΙΑ (ΝΕΡΑΝΤΖΙΩΤΙΣΣΑ)

Ἡ Νεραντζιώτισσα

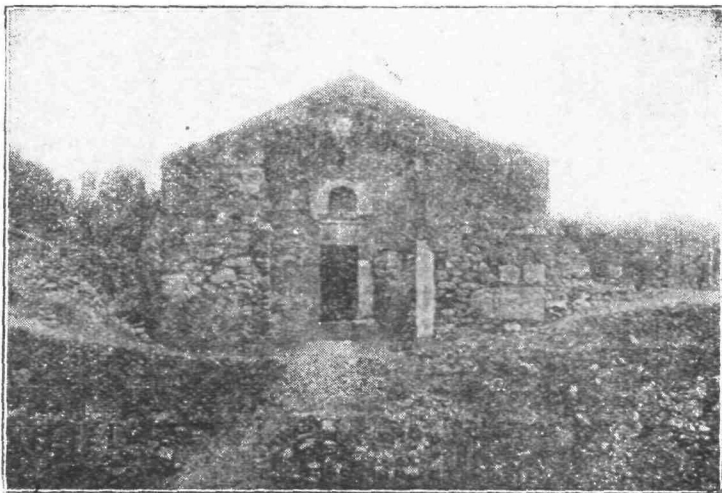
ΟΙ εἰς Ἀμαρουσίον σιδηροδρομικῶς μεταβαίνοντες εἰς τὰ πρόθυρα αὐτοῦ ἀπαντῶσι ἔρημον ναόν, ὅστις ἦτο ὁ πάλαι καθεδρικὸς ναὸς τοῦ Ἀμαρουσίου, ὅπερ ἔκειτο εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ἔνθα ἦτο καὶ τὸ ἀρχαῖον Ἀθμονον.

Τὴν κοινὴν μοῖραν τῶν Βυζαντιακῶν κειμηλίων ὑποστάν καὶ τὸ σεπτὸν τοῦτο ἱστορικὸν λείψανον, εἶχεν ἀφεθῆ εἰς τὴν τύχην του, ἀνοικτιρμόνως καὶ ἀνευλαβῶς, ἐπέκειτο ἡ πτώσις του, συμπαρασύρον καὶ τὰς ἀναμνήσεις πεντάδος αἰώνων, οἵτινες ἐσεβάσθησαν τὴν ζωὴν τοῦ πρὸ ὀλίγου χρόνου ἐκπνέοντος ἐκ τῶν ἐξηνητημένων του γηρατειῶν ναοῦ τούτου· οὐδὲ συνεκίνησε καὶ ἡ θέα του τοὺς ἀνά πάσαν στιγμὴν ἀνερχομένους καὶ κατερχομένους μεγάλους καὶ πολυωνύμους ἀστούς καὶ τοὺς εὐδαίμονας ἐφοπλιστάς καὶ μόνον τῆς εὐσεβείας τὸ ἔλαιον καὶ τὸ μικρὸν κηρίον τῆς εὐλαβοῦς πίστεως συνεκράτουν διὰ τῶν ἀραιῶν προσκυνητῶν τὰ τρέμοντα τῆς ἀγιωσύνης πρεσβεῖα.

Εὐτυχῶς ὁ παλαιὸς συνεργάτης ἡμῶν καὶ φίλος κ. Χ. Ἡλιοπούλος εἰς ὃν ὀφείλεται καὶ ἡ διάσωσις τῆς Ἱ. Μονῆς Λαύρας, ἐντεταλμένος τὴν ἐπιμέλειαν διὰ τὰς Βυζαντιακὰς ἀρχαιοτήτας ἀπ' Ἀμαρουσίου μέχρι Μαραθῶνος - συγγράψας μάλιστα καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς περιοχῆς ταύτης ἀπὸ τοῦ Εὐ π. χ. αἰῶνος πρωτότυπον καὶ ὀγκώδη - εἰργάσθη ὅπως διασωθῇ ὁ ναὸς οὗτος Παναγίας τῆς Ὁδηγητρίας, κοινῶς καλουμένης Νεραντζιώτισσας καὶ υἱοθετηθέντων ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργείου τῶν ὑπ' αὐτοῦ προταθέντων, ἀπεφασίσθη ἡ ἐπισκευὴ καὶ τῇ ἐνεργείᾳ του ἡ Κυβέρνησις συνέστησεν ἐπιτροπὴν, ἥς προσδρέυει οὗτος, ὅπως μεριμνήσῃ πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ἀπαιτηθησομένης δαπάνης (ἥτις δὲν θὰ εἶναι μικροτέρα τῶν 60,000 δρ.) δι' ἐράνων. ὧν ὁ δεῦτερος διενεργήθη πρὸ τινος ὑπὸ τῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης.

Ἐδαπανήθησαν μέχρι σήμερον ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν εἰδικῆς ὑπουργικῆς ὑπηρεσίας περὶ τὰς 20,000 καὶ οὕτω τὸ ἔργον τῆς διασώσεως κατὰ τὸ πλεῖστον συνετελέσθη μὲ ὅλας τὰς δυσχερείας ὡς ἐκ τῶν δυσμενῶν διὰ τὰς οἰκοδομὰς συνθηκῶν. Ὑπολείπεται δ' ἤδη ἡ κεράμωσις, ὁ θόλος τοῦ νάρθηκος καὶ ἡ

Ἐδαπανήθησαν μέχρι σήμερον ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν εἰδικῆς ὑπουργικῆς ὑπηρεσίας περὶ τὰς 20,000 καὶ οὕτω τὸ ἔργον τῆς διασώσεως κατὰ τὸ πλεῖστον συνετελέσθη μὲ ὅλας τὰς δυσχερείας ὡς ἐκ τῶν δυσμενῶν διὰ τὰς οἰκοδομὰς συνθηκῶν. Ὑπολείπεται δ' ἤδη ἡ κεράμωσις, ὁ θόλος τοῦ νάρθηκος καὶ ἡ

Ἀποψὲς τοῦ Ναοῦ

στρώσις, μεθ' ὃ θά ἐπακολουθήσῃ ὁ συμφώνως πρὸς τὸν ἀρχαιολογικὸν νόμον ἀνακαινισμός.

Κατὰ τὸν κ. Ἡλιοπούλου, πρὸ κεῖται περὶ κειμηλίου τοῦ ἔκτου αἰῶνος μοναχίου β. ζαντιακοῦ ναοῦ, οὐκ' ὀλίγα ὑποστάτως καὶ τὰς τύχας παρακολουθήσαντος τῆς ἀθηναϊκῆς Ἰστορίας, καὶ ιδιαίτερα τὰς τοῦ Ἀμαρουσίου, μεθ' οὗ πολλαπλῶς συνδέεται.

Πρὸ αἰῶνος δι' ἀψίδων ὑπεστηρίχθη ὁ θόλος τοῦ ναοῦ ἐτοιμόρροπος ὢν, ἐνφ' ὃ τοῦ νάρθηκος κατέπεσε. Ἐκ τῶν σωζομένων τοιχογραφιῶν, ἀναγομένων εἰς τρεῖς χρονικὰς περιόδους, διακρίνονται τινες ἰδίαι ἐπὶ τοῦ κοίλου τῆς κόγχης

Ἡ ἐκτελουμένη ἐργασία βασίζεται ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου, περιοριζομένη εἰς τὸ νὰ στερεώσῃ τὰ ἐπικινδύνως ἀκροσφαλῆ, καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὰ κατεστραμμένα. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν δὲ τῆς ὅλης ἐργασίας ταύτης θὰ ἐπακολουθήτῃ ὁ νέος ἐγκαινισμός διὰ πανηγυρικῆς τελετῆς, οὕτως ὥστε ἀποδιδόμενος ὁ ναὸς εἰς κοινὴν χρῆσιν θὰ ἱκανοποιήτῃ τὰς κοινὰς προσδοκίας καὶ τὸν γενικὸν πόθον. Ἰσως δὲ συνδεθῇ καὶ μὲ γενικώτερα ἐκεῖ ἐξωραϊστικά ἔργα, ἀπαραίτητα διὰ τὸ Ἀμαρουσίον, ὅπερ δὲν ἤξιώθη τοιούτων.

ΤΟ ΠΛΗΓΩΜΕΝΟ ΒΟΥΝΟ

Ἐντύπωσις ταξειδιοῦ

Γοργὸ τὸ τραῖνο διάβινε τὸ καλοκαιρινὸ πρωῒ, μέσ' ἀπὸ κάμπους καὶ βουνά, λιβάδια καὶ ἀκρογιαλίας ἢ φύσι ὃ ἡ γιόρταζε γεμάτη χρώματα, ζωή, καὶ ἡ αὔρες ἐρωσιάρικα τὴν χάιδευσαν καὶ ἀγάλια.

Ἀπ' τὸ παραθυρὶκι μου ἀχόρταγα κυττοῦσα Εἰκόνας παικιλόχρωμε, χαρούμενες, γλυκές, Ποτάμια καὶ ἄγριες κυλαμιές, χαροῦδες καὶ δασάκια, Λόφους σκιεροὺς μὲ ἀπιλὲς γραμμὰς καὶ ἀρμονικὰς.

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

Οἱ Ἅγιοι Βαδύλειος, Ἀθανάσιος, Νικόλαος

Κεῖ κάτω στὸν ὀρίζοντα ἔναι πελώριο βουνὸ Ὅρθωνονταν περήφανο στὸ γυμνὸν αἰθέρα, σὲ γάρες ἀχνοῦφραντες, με ἐξεδένειες καὶ μισβίες τύλιγε τὴ γιγάντια κορμοστασιά του ἡ μέρα.

Μὰ εἶχε στὸ ἓνα του πλευρὸ, ἐν ἀνοιγμα μεγάλῳ, Που ἴμοιαζε ἔτσι κόκκινο μὲ ἀγιάτρευτη πληγὴ, τοῦ κάκου καὶ ἂν τὸ σκέπαιζε μὲ τὸ γαλάζιο πέτλο, ἄγρια ἡ πληγὴ του μάτωνε ἐκεῖνη τὴν αὐγὴ!

Κι ὅπως τὸ τραῖνο ἔστριβε, ἐγύριζε καὶ ἐκεῖνο, καὶ ἔκρυβε μέσ' τοὺς γαλαξίειους του τοὺς κόλπους τὸ
[τρανὸ
σημάδι του, καὶ ἀνίκητο σήκωνε τὸ κεφάλι
κυττάζοντας περήφανα καὶ ἴσια τὸν οὐρανὸ.

Ὡρα πολλὴ τὸ κύτταξα μὲ λυπημένους στοχασμούς, τὸ πονεμένο, τὸ μαβί, τ' ἀμίλητο βουνό. Πόσες ἀλήθειες διάβασα στοὺς μυστικούς του στεναγμούς!

Σὲ λίγο, ὅλα ἔσβυναν πίσ' ἀπ' τοῦ τραίνου τὸν καπνὸ.

ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΔΗ

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

Οἱ Ἅγιοι Κύριλλος, Γρηγόριος, Χρυσόδοτος

ΣΚΕΨΕΙΣ

Αἱ μεγαλείτεροι νίκαι εἶνε ἐκεῖναι τὰς ὁποίας ἐπιτυχάνομεν μὲ τὰ εἰρηνικὰ ὅπλα τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ πνεῦμα.

Γυναικα ἡ ὁποία ἔπαυσε ν' ἀρέσῃ, ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν!

Ἡ ἐγκαρτέρησις εἶνε ἡ δύναμις τῶν δυστυχούντων.

Δ. Λ.Κ.